

1998. évi XXXIX. Törvény a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és a társadalombiztosítás szerveinek állami felügyeletéről

1. § (1) Az Egészségbiztosítási és a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban együtt: Alap) felügyelete, továbbá a társadalombiztosítás igazgatási szerveinek (a továbbiakban: igazgatási szerv) irányítása állami feladat.

(2) Az alapokat a Kormány felügyeli. A 2. § (1) bekezdése szerinti igazgatási szervek irányítását a Kormány

a) az egészségbiztosítási ágazat tekintetében az egészségügyi miniszter,

b) a nyugdíjbiztosítási ágazat tekintetében az ifjúsági, családlügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter

útján látja el.

(3) A járulékfizetéssel kapcsolatos törvényjavaslatok és azok végrehajtási rendeleteinek tervezetét a pénzügyminiszter

a) az egészségbiztosítási ágazat tekintetében az egészségügyi miniszterrel,

b) a nyugdíjbiztosítási ágazat tekintetében az ifjúsági, családlügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszterrel

együttesen terjeszti a Kormány elé.

(4) Az egészségbiztosítási ellátással kapcsolatos törvényjavaslatok és azok végrehajtási rendeleteinek tervezetét az egészségügyi miniszter a pénzügyminiszterrel együttesen terjeszti a Kormány elé. A társadalombiztosítási nyugellátásokkal kapcsolatos törvényjavaslatok és azok végrehajtási rendeleteinek tervezetét az ifjúsági, családlügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter a pénzügyminiszterrel együttesen terjeszti a Kormány elé.

2. § (1) Az Egészségbiztosítási Alap kezelését az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, a Nyugdíjbiztosítási Alap kezelését az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság végzi.

(2) Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a Kormány irányítása alatt álló, országos hatáskörű központi államigazgatási szerv. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár vezetését főigazgatók végzik. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatóját az ifjúsági, családlügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter javaslatára, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár főigazgatóját az egészségügyi miniszter javaslatára a Kormány nevezi ki és menti fel.

(3) Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár társadalombiztosítási költségvetési szervek, amelyek költségvetését a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetésében kell meghatározni.

3. § Az Alapokhoz tartozó vagyon és a biztosítási önkormányzatok vagyona állami tulajdon, a vagyonnal kapcsolatos tulajdonosi jogokat a Kormány az 1. § (2) bekezdése szerinti személyek útján gyakorolja azzal, hogy egyebekben a vagyonnal való gazdálkodásra az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény rendelkezései az irányadók.

4. § A társadalombiztosítás központi hivatali szerve a nyugdíjágazat tekintetében az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, az egészségbiztosítási ágazat tekintetében az Országos Egészségbiztosítási Pénztár.

5. § Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság

a) irányítja a társadalombiztosítási ág jogszabályban meghatározott igazgatási (üggyviteli) és hatósági feladatainak ellátását, intézi a hatáskörébe tartozó hatósági ügyeket, közvetlenül irányítja a területi és egyéb igazgatási szerveket, ellenőrzi a más szervek által végzett ellátást megállapító és folyósító tevékenységet;

b) végzi az Alaphoz tartozó vagyonnal kapcsolatos nyilvántartási feladatokat, illetőleg jogszabályban meghatározott vagyonkezelési, pénzügyi feladatokat;

c) irányítja és ellátja a külön jogszabály alapján végzett, nem az Alapokból finanszírozott ellátásokkal kapcsolatos igazgatási feladatokat;

d) jogszabályban meghatározott módon részt vesz a társadalombiztosítási jogszabályok előkészítésében.

6. § Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság igazgatási szervei:

a) a fővárosi és megyei nyugdíjbiztosítási igazgatóságok és ezek kirendeltségei;

b) a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság.

7. § Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár igazgatási szervei:

a) a fővárosi és megyei egészségbiztosítási pénztárak és ezek kirendeltségei;

b) a Vasutas Társadalombiztosítási Igazgatóság;

c)

d) az Országos Orvosszakértői Intézet.

8. § (1) Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár igazgatási szervei - ide nem értve a nyugdíjbiztosítási igazgatóságok kirendeltségeit - jogi személyek.

(2) A igazgatási szervek alkalmazottai közszolgálati jogviszonyban állnak.

 (3)

(4) Az egészségügyi miniszter a Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztárnál, az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál, valamint a Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 45. §-ának (8) bekezdésében foglaltak alapján további egy vezetői szintet állapíthat meg.

9. § (1) Minden munkáltató, amely legalább 100 társadalombiztosítási ellátásra jogosult személyt foglalkoztat, köteles gondoskodni törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott társadalombiztosítási és egyéb feladatok ellátásáról, ennek érdekében társadalombiztosítási kifizetőhelyet (a továbbiakban: kifizetőhely) hoz létre vagy e feladatok ellátására más kifizetőhelyet fenntartóval megállapodást köt. A központosított illetményszámfejtést végző illetményszámfejtő hely társadalombiztosítási kifizetőhelyként működik.

(2) Magánszemély, jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet a központi hivatali szervvel kötött megállapodás alapján kifizetőhelyet létesíthet. A kifizetőhelyen végzett társadalombiztosítási feladatokat a megállapodásban kell rögzíteni.

(3) A kifizetőhely fenntartója a társadalombiztosítási feladatokat saját költségén, szakképzett alkalmazottakkal végzi, az igények jogszerű elbírálásáért és a kifizetett ellátásokért a központi hivatali szervvel szemben teljes anyagi felelősséggel tartozik. A szabályszerűen elbírált igények alapján kifizetett ellátások összegét az illetékes igazgatási szerv megtéríti, kivéve a foglalkoztatót terhelő táppénz-hozzájárulás összegét.

(4) A törvényben vagy kormányrendeletben előírt, illetőleg a (2) bekezdésében említett megállapodás szerinti társadalombiztosítási feladatok elvégzéséért a kifizetőhely fenntartóját a biztosítási alapokból meghatározott mértékű költségtérítés illeti meg.

9/A. § (1) Az alapok forrásainak - a munkavállalók és a munkáltatók által befizetett, illetve a költségvetés által átvállalt járulékoknak, hozzájárulásoknak és egyéb befizetéseknek - hatékony felhasználását az egészségbiztosítási ágazat tekintetében az Egészségbiztosítási Ellenőrző Testület, a nyugdíjbiztosítási ágazat tekintetében a Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testület (a továbbiakban együtt: Testület) az e törvényben meghatározottak szerint ellenőrzi.

(2) A Testület a feladatköre által érintett biztosítási ág tekintetében

a) véleményezi az alapok zárszámadására vonatkozó törvény tervezetét;

b) évente értékeli a biztosítási ág helyzetét, működési feltételeinek alakulását;

c) vizsgálatot, illetve ellenőrzést kezdeményezhet az alapok kezelésével és felhasználásával összefüggő kérdésekben.

(3) A Testület tagjai számára - feladatuk ellátásához, a Testület elnökének megkeresésére - a központi hivatali szervek vezetői az igazgatási szerv kezelésében levő iratokba betekintést biztosítanak. Az igazgatási szerv kezelésében levő iratban található személyes adatokat a Testület tagjai egyedi azonosításra alkalmatlan formában ismerhetik meg.

(4) A központi hivatali szervek vezetői az adott biztosítási ágra vonatkozó éves beszámolókat, könyvvizsgálói jelentéseket, továbbá külön jogszabály alapján a feladatkörrel rendelkező miniszter és a pénzügyminiszter számára készítendő szakmai tartalmú beszámolókat megküldik az adott Testületnek.

(5) A Testület a feladatával összefüggésben tudomására jutott adatok, információk tekintetében az adatvédelmi törvényben foglalt rendelkezésekre figyelemmel jár el.

(6) A Testület tevékenységéről évente tájékoztatást ad az Országos Érdekegyeztető Tanácsnak (a továbbiakban: OÉT), beszámol az Országgyűlés illetékes bizottságának.

9/B. § (1) Az Egészségbiztosítási Ellenőrző Testületnek 9, a Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testületnek 11 tagja van.

(2) Az Egészségbiztosítási Ellenőrző Testület három tagjára az OÉT munkáltatói oldala együttesen, három tagjára az OÉT munkavállalói oldala együttesen, további három tagjára a Kormány tesz javaslatot.

(3) A Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testület három tagjára az OÉT munkáltatói oldala együttesen, három tagjára az OÉT munkavállalói oldala együttesen, három tagjára a Kormány, további két tagjára az Időügyi Tanács tesz javaslatot.

(4) A Testület tagjait az Országgyűlés elnöke kéri és menti fel. A megbíztatás a felkérés elfogadásával keletkezik, és három évre szól. A tagok egy alkalommal ismételt felkérhetők.

(5) A Testület tagjává olyan, büntetlen előéletű, a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó valamely választáson választójoggal rendelkező, felsőfokú végzettségű személy kérhető fel, aki az adott testület feladatköre által érintett biztosítási ág tekintetében kiemelkedő szakismerettel rendelkezik és széles körű szakmai tapasztalatokat szerzett.

(6) Nem kérhető fel a Testület tagjává az, aki

- a) országgyűlési vagy európai parlamenti képviselő,
- b) Kormány tagja vagy politikai államtitkár,
- c) polgármester vagy helyi önkormányzati képviselő,
- d) párt alkalmazottja vagy tisztségviselője,
- e) az Egészségbiztosítási Ellenőrző Testület esetében

ea) az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott egészségügyi szolgáltatást nyújtó szervezet tagja vagy részvényese, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja vagy vezető állású munkavállalója,

eb) az Egészségbiztosítási Alapból támogatott gyógyszerkészítmény, gyógyászati segédeszköz, orvostechikai eszköz, illetve különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer gyártását, forgalmazását végző gazdasági társaság, szervezet tagja vagy részvényese, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja vagy vezető állású munkavállalója,

f) a Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testület esetében pénzügyi intézmény, biztosító tagja vagy részvényese, vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja vagy vezető állású munkavállalója.

(7) A testületi tagság megszűnik

- a) a megbízási időtartam leteltével,
- b) lemondással,
- c) felmentéssel,
- d) a tag halálával,
- e) az összeférhetlenség megállapítását követő tizedik napon, amennyiben a tag az összeférhetlenséget eddig az időpontig nem szünteti meg.

(8) Az Országgyűlés elnöke felmenti azt a tagot,

a) aki neki fel nem róható okból száznyolcvan napnál hosszabb ideig nem képes eleget tenni a testületi tagságból eredő feladatainak;

b) aki neki felróható okból kilencven napnál hosszabb ideig nem tesz eleget megbíztatásából eredő feladatainak;

c) akinek bűnösségét bíróság szándékos bűncselekmény elkövetésében jogerősen megállapította;

d) aki felkérését követően bekövetkezett körülmény folytán nem felel meg az (5)-(6) bekezdésben meghatározott feltételeknek.

(9) Az Országgyűlés elnöke a tagot a jelölő kezdeményezésére a (7) bekezdésben foglalt eseteken kívül is felmentheti.

(10) Az összeférhetlenséget, valamint a (7) bekezdés a)-b) és d)-e) pontjában meghatározott feltétel bekövetkeztét az Országgyűlés elnöke állapítja meg. A lemondás érvényességéhez elfogadó nyilatkozat nem szükséges.

(11) A Testület elnöke havonta a mindenkori köztisztviselői illetményalap nyolcszorosával megegyező, a Testület többi tagja havonta a mindenkori köztisztviselői illetményalap ötszörösével megegyező tiszteletdíjra jogosult.

9/C. § (1) A Testület saját tagjai közül egyszerű szótöbbséggel elnököt választ. A Testület elnökét akadályoztatása esetén az általa kijelölt tag teljes jogkörben helyettesíti.

(2) Az elnök hívja össze és vezeti a Testület üléseit, továbbá ellátja a Testület döntéseinek előkészítésével és azok végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. A Testület ülését az elnök köteles összehívni, ha azt a tagok többsége vagy a feladatkörrel rendelkező miniszter kezdeményezi.

(3) A Testület ülésein tanácskozási joggal részt vesz a Testület feladatkörével érintett központi hivatali szerv vezetője, illetve az általa kijelölt személy.

(4) A Testület döntéseit az összes tag többségének szavazatával hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(5) Az Egészségbiztosítási Ellenőrző Testület határozatképességéhez legalább 6, a Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testület határozatképességéhez legalább 7 tag jelenléte szükséges.

(6) A Testület ülését az elnök köteles összehívni, ha azt

a) az Egészségbiztosítási Ellenőrző Testület esetében legalább 4, a Nyugdíjbiztosítási Ellenőrző Testület esetében legalább 5 tag,

- b) az Országgyűlés illetékes bizottságának elnöke,
 - c) a Kormány, vagy
 - d) a miniszter
- kezdeményezi.

(7) A Testület tevékenységéről a feladatköre által érintett alap központi hivatali szervének honlapján tájékoztatást ad.

(8) A Testület működésével kapcsolatos ügyviteli feladatokat a Testület elnökének irányításával működő titkárság látja el.

(9) A Testület szükség szerint szakértőket bízhat meg.

(10) A Testület működése részletes szabályait ügyrendjében állapítja meg.

(11) A Testület és a titkárságok működéséhez szükséges előirányzatot az Országgyűlés a Miniszterelnöki Hivatal költségvetésében elkülönítetten biztosítja, amely felett - az ügyrendben meghatározott módon - az adott Testület elnöke rendelkezik. A Testület és a titkárság gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

10. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg megszűnik az Egészségbiztosítási Önkormányzat, valamint a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat.

(3) A megszűnő Egészségbiztosítási Önkormányzat és Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat jogutódja a Magyar Állam.

(4) A (3) bekezdésben szabályozott jogutódlás körében a Magyar Államot a Kormány által kinevezett személy képviseli.

11. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza

a) a központi hivatali szervek feladat- és hatáskörét, működésének részletes szabályait;

b) a központi hivatali szerv irányítását ellátó személy jogállását, feladat- és hatáskörét.

12. § E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a társadalombiztosítás önkormányzati igazgatásáról szóló 1991. évi LXXXIV. törvény és az azt módosító 1992. évi LXIV. törvény 1. §-a, az 1996. évi XLVII. törvény, az 1996. évi CXXI. törvény 55. §-a, 58. §-ának (3) bekezdése, az 1997. évi XLVIII. törvény 1-15. §-ai, 17. §-a;

b)

c) az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 38/A. § (1) bekezdéséből „- a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat és az Egészségbiztosítási Önkormányzat (a továbbiakban: társadalombiztosítási önkormányzatok) véleményének előzetes kikérésével -” szövegrész, a 38/A. § (3) bekezdéséből „a társadalombiztosítási önkormányzatokat, illetve” szövegrész, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 17. §-ának azonos szövegrészei,

a) a 43/A. §-ból „a társadalombiztosítási önkormányzatot,” szövegrész, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 58. § (4) bekezdésének azonos szövegrésze,

a) a 84. § (3) bekezdéséből „a (2) bekezdés szerinti javaslatokra is figyelemmel”, valamint a „amelyben bemutatja az esetleges eltérést a társadalombiztosítási önkormányzatok javaslatához képest és annak indokát” szövegrész, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 27. §-ának azonos szövegrésze,

a) a 85/A. § (3) és a 86/A. § (3) bekezdéséből „- amennyiben egyetért a (2) bekezdés szerinti javaslattal, azt változatlan tartalommal, ellenkező esetben azt átdolgozva -”, valamint 85/A. § (3) bekezdéséből „Az Országgyűlést - és azzal egyidejűleg az Állami Számvevőszéket - tájékoztatni kell a társadalombiztosítási önkormányzatok javaslatáról és az esetleges eltérés okairól. Az Állami Számvevőszék a törvényjavaslatról mindezek ismeretében készíti el véleményét” szövegrészek, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 27. §-ának és 30. §-ának azonos szövegrészei,

a) a 86/B. § (2) bekezdéséből „a társadalombiztosítási önkormányzat által” szövegrész, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 31. §-ának azonos szövegrésze;

a) a 86/C. §-ból „A társadalombiztosítási önkormányzatok a pótköltségvetési tervezetet e helyzet várható kialakulása esetén elkészítik, és a Kormánynak megküldik. Az Országgyűléshez való benyújtásra a költségvetési törvényjavaslatukra vonatkozó 85/A. § szerinti eljárási szabályokban foglaltakat - az ott megjelölt határidők kivételével - kell alkalmazni.” szövegrész, valamint az azt módosító 1997. évi CXLVI. törvény 76. § (29) bekezdésének azonos szövegrésze,

a) a 88. § (1) bekezdéséből „a társadalombiztosítási önkormányzat,” szövegrész, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 58. § (4) bekezdésének azonos szövegrésze,

a) a 94. § (1) bekezdéséből a „társadalombiztosítási” szövegrész, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 58. § (4) bekezdésének azonos szövegrésze,

a) a 84. § (2) bekezdése, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 27. §-ának azonos szövegrésze,

a 85/A. § (1)-(2) bekezdése, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 28. §-ának azonos szövegrésze,

86/A. § (2) bekezdése, valamint az azt módosító 1996. évi CXXI. törvény 30. §-ának azonos szövegrésze;

d) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 42. §-a (5) bekezdésének c) pontjából „a közgyűlések jóváhagyásával” szövegrész;

e) a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 26. § (1) bekezdéséből „az Egészségbiztosítási Önkormányzat által megállapított elveket figyelembe véve” szövegrész;

f) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló, többször módosított 1992. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: At.) 11. § (10)-(11) bekezdése, valamint az azt módosító 1996. évi XIV. törvény 14. § (6) bekezdésének azonos rendelkezése.

13. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

14. §

15. §

16. § (1)

(2)

(3)

(4)

(5)

17. §

18. §

19. § Az e törvény végrehajtásához szükséges törvénymódosító javaslatokat a Kormány - az e törvény hatálybalépésétől számított 90 napon belül - köteles az Országgyűlés elé terjeszteni.

20. §